

Miljørapport fra Norsk Skogsertifisering

For virksomheten fram til og med 2013

Oslo, april 2014

Norsk Skogsertifisering

Omfang og virksomhet.

Norsk Skogsertifisering ble opprinnelig sertifisert av Det Norske Veritas i henhold til ISO 14001 5. mai 2000. Resertifisering er gjennomført i april 2003, mars 2006, juni 2009 og februar 2012. Denne rapporten beskriver erfaringene etter mer enn 12 års virksomhet som sertifisert selskap, men har hovedfokus på resultater fra 2013.

Miljøpolitikk for Norsk Skogsertifisering

Vedtatt av styret 6. april 2010.

Norsk Skogsertifisering sammen med tilknyttede eiendommer skal arbeide for et bærekraftig skogbruk, hvor hensyn til naturmiljø, friluftsliv og andre sosiale verdier ivaretas på en god måte sammen med skogbrukets potensial for CO₂-binding og økonomisk verdiskaping.

Utgangspunktet for arbeidet er en forpliktelse til å følge norsk lov og Levende Skog standarden for bærekraftig skogbruk i Norge, sist revidert i 2006.

Norsk Skogsertifisering og tilknyttede eiendommer skal:

- Drive et systematisk arbeid for å hindre forurensing og forbedre de samlede miljøeffekter av det skogbruk som utøves, basert på et prinsipp om kontinuerlig forbedring.
- Arbeide for alminnelig tillit til vårt miljøstyringssystem gjennom praktisering av stor grad av åpenhet om relevant miljøinformasjon.
- Med tydelighet formidle innhold og krav i miljøarbeidet til egne medarbeidere, underleverandører, kunder og allmennhet.
- Arbeide for rasjonell integrering av miljøfokus og rutiner med annet kvalitetssikringsarbeid i alle ledd i produksjonskjeden.
- Arbeide for økt kompetanse om skogbrukets viktigste miljøaspekter i alle ledd i organisasjonen.

Selskapets miljøpolitikk ble behandlet av styret i mars 2014. Enkelte oppdateringer og justeringer ble vedtatt. Ny miljøpolitikk er lagt ut på selskapets hjemmeside www.skogsertifisering.no.

Selskapets miljømål sammen med strategi for å nå målene ble sist revidert i 15. februar 2012. Miljømålene vedtas av styret, etter en forutgående prosess hvor vi har vurdert behovene for forbedringer i vår virksomhet, samt status for måloppnåelse av de gamle miljømål.

Alle skogeiere som inngår avtale med Norsk Skogsertifisering slutter seg samtidig til den miljøpolitikk og de miljømål som er vedtatt for selskapet. Skogeiendommene vil i tillegg ha enkelte mer spesifikke mål for egen virksomhet. Miljømålene for Norsk Skogsertifisering er vurdert på nytt våren 2014, og nye miljømål er vedtatt, for perioden 2014 - 2015. Gjeldende miljøpolitikk og miljømål er alltid tilgjengelig på vår hjemmeside www.skogsertifisering.no

Miljømål for Norsk Skogsertifisering

Vedtatt av styret 15. februar 2012.

Norsk Skogsertifisering skal være blant landets fremste fagmiljøer innenfor bærekraftig skogbruk og skogsertifisering. Norsk Skogsertifisering skal bidra til en kostnadseffektiv, uavhengig og troverdig sertifisert kvalitetssikring av et bærekraftig skogbruk på eiendomsnivå i Norge, med utgangspunkt i gjeldende miljøpolitikk for virksomheten.

Hovedmålet er å videreutvikle system og rutiner for praktisering, dokumentasjon og kvalitetssikring av Levende Skog standarden på de enkelte tilknyttede eiendommer, slik at dette blir en naturlig og innarbeidet del av det løpende skogbruk. Det skal være en løpende prosess med stadig forbedring av så vel rutiner og systematikk som miljøtilpasninger.

Spesiell innsats skal bli gjort på de felter hvor den foretatte miljøeffektanalysen og de løpende revisjoner viser forbedringspotensialer.

Med dette som utgangspunkt er det satt opp følgende konkrete delmål for perioden fram til utgangen av år 2013:

- Arbeide for å redusere omfanget av alvorlige feil, med spesiell fokus på å forenkle tilgangen til informasjon om forhold som bør hensyntas ved hogst.
- Utarbeide og gjennomføre oppdaterte kurs i etterlevelse av skogstandarden, med spesiell fokus på erfaringer om problemområder, og hvordan hjelpemidler som kartsystemer og GPS kan brukes for å holde oversikt over ressurser og hva som bør hensyntas.
- Følge opp nye utvalgte naturtyper og prioriterte arter, med hensyn til behov for intern informasjon og opplæring.
- Bidra til mer dynamiske kilder for ekstern miljøinformasjon, inklusive MiS/Nøkklebiotoper, hvor kvalitet sjekkes og endringer oppdateres.
- Gjennomføre etterkontroll av hogster for å avklare og rette opp mulige avvik knyttet til nøkklebiotoper på alle eiendommer knyttet til selskapets miljøsertifikat innen 31.08.2012.

Pr. 1. januar 2013 har 16 eiendommer/skogbruksvirksomheter inngått avtale med Norsk Skogsertifisering. Sertifiseringen er uavhengig av virkesomsetning og tilknyttede eiendommene kan selge tømmer som sertifisert til den tømmerkjøper de måtte ønske. Eiendommene har til sammen ca 3 560 000 daa, hvorav 2 300 000 daa er produktiv skog. Endringene i løpet av siste år har vært enkelte interne endringer i selskaper vi har avtaler med og en eiendom som har trukket seg ut av ordningen. Samlet produktivt areal har som følge av dette gått noe ned.

Pr. 1. januar 2014 inngår følgende eiendommer/virksomheter i Norsk Skogsertifisering sitt sertifikat:

Drammen Kommuneskoger. Eidskog kommuneskoger Fritzøe skoger Hans Olsen Rustand Høibraaten Skog Kistefos Skogtjenester AS Landåsskogene DA Lorentz Sæthern Løvenskiold Fossum	Løvenskiold Vækerø Mathiesen Eidsvold Værk Meraker Bruk AS Maarud Gaard. Stangeskovene AS Selvik Bruk AS Værdalsbruket AS Åge Lindseth
--	---

For flere av eiendommene dekker sertifiseringsordningen også eiendommer skogadministrasjonen bestyrer. For Stangeskovene kommer i tillegg eiendommer som selskapet kjøper tømmer av og hvor Stangeskovene følger opp den enkelte drift. Det har blitt stilt spørsmålsteget ved om denne ordningen for Stangeskovene er en godt i samsvar med kravene. For å unngå denne uklarheten har Stangeskovene sammen med Norsk Skogsertifisering konkludert med at de bør ha eget sertifikat for sin virksomhet, men fortsatt ha samarbeid med Norsk Skogsertifisering for systemutvikling og oppfølging.

Revisjoner.

Norsk Skogsertifisering er blitt revidert 17 ganger av Det Norske Veritas, hovedrevisjon i 2000 og 5 oppfølgingsrevisjoner, fram til ny hovedrevisjon i april 2003. Deretter har vi hatt årlige revisjoner fram til og med 2013, inklusive hovedrevisjoner i 2006, 2009 og 2012. Veritas har i sine revisjoner besøkt alle eiendommene minst en gang i forbindelse med revisjon i løpet av perioden 2000 – 2013. I tillegg har Veritas revidert opplæringsarbeid som Norsk Skogsertifisering har gjennomført hos en av eiendommene.

Norsk Skogsertifisering har selv gjennomført oppstartsrevisjon på alle eiendommer som er med i ordningen, samt rutinemessige oppfølgingsrevisjoner. Totalt er det pr. 1. januar 2013 gjennomført 138 eiendomsviser rutinevisjoner på eiendommene i tillegg til oppstartsrevisjonene. I 2013 ble det gjennomført oppfølgingsrevisjoner på 7 eiendommer, tilsvarende 66 % av tilknyttet areal. Totalt er **20** drifter kontrollert i felt.

I tillegg foretas systematisk og dokumentert egenkontroll og internkontroll på de enkelte eiendommer som deltar

Norsk Skogsertifisering gjennomfører også for egen virksomhet en årlig intern systemrevisjon.

Registreringer

Kantsoner

Kantsoner er registrert under alle revisjonsbesøk når vi har besøkt drifter hvor dette har vært aktuelt. Det er fokusert spesielt på kantsoner som følge av vannsystemenes betydning i skogen, der det følger av LS-standarden at kantsoner skal utvikles eller spares.

Registreringen skjer slik at vi ved alle feltkontroller av drifter hvor det er aktuelt å ha kantsoner, så anslås kantsonens gjennomsnittlige bredde i felt. Tabellen nedenfor viser de årlige gjennomsnitt av disse anslåtte kantsonebredden.

For siste 10-årsperiode er gjennomsnittlig kantsonebredden registrert til 14,0 m.

Utvikling i registrert kantsonebredden:

2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
17,4 m	11,6 m	14,4 m	13,3 m	15,2 m	18,0 m	11,8 m	17,2 m	15,9 m	14,8 m

Det er usikkerhet forbundet med registrering av kantsonebredden, og det vil være element av tilfeldighet i registrert utvikling fra år til år. Økningen fra 2008 til 2009, og tilsvarende fra 2010 til 2011 kan neppe tilskrives annet tilfeldig utslag, og at vi i 2009 og 2011 hadde enkelte målinger med spesielt vide kantsoner. Tilsvarende var resultatet i 2010 i den andre retning. Vi har ikke noe inntrykk av endret syn på kantsonebredden, annet enn at bredden de siste år større grad tilpasses forholdene på stedet, og slik sett varierer mer enn tidligere.

Vurdert mot kravet i skogstandarden, oppfattes kantsonebredden akseptable. Som gjennomsnitt ligger registrerte kantsonebredden på det nivå som angis i standarden. Vi har i 2013 som i 2012 hatt få avvik og observasjoner/merknader knyttet til kantsoner.

Hogstform.

Omfanget av lukkede hogster er vurdert i 2012 og 2013, basert på informasjon og anslag innhentet på de eiendommer i sammenheng med utførte revisjoner. Vurderingen bygger på eiendomsvis anslag, og angir et omfang på lukkede hogster på til å være i størrelsesorden **8-10 % av avvirkningsvolum** som gjennomsnitt for de eiendommer som hadde revisjon i 2012, som representerer ca. 97 % av det totale areal som dekkes av sertifikatet. Tynninger er ikke inkludert i disse tallene. Det er vesentlig usikkerhet knyttet til dette anslaget. Enkelte

eiendommer har også styrt andelen lukkede hogster mot høyereliggende områder grunnet gjentatte mislykkede forsøk i kulturskogen.

Inntrykket er at omfanget av lukkede hogster, eksklusive tynninger, har sunket de siste år. Dette har sammenheng med at vindfall og svak suynnhet på skogen, for en del eiendommer har styrt deler av hogstføringen. I tillegg kommer at det er en del blandede erfaringer med lukkede hogster, som har medført en mer forsiktig praksis.

Når en inkluderer tynning i lukkede hogster øker omfanget vesentlig. Vi får da et samlet omfang av lukkede hogster inklusive tynning for siste år på **ca. 25 -30 %, målt i volum.**

Opplæringstiltak/kompetanseutvikling.

Kompetanseutvikling skjer for Norsk Skogsertifisering på 2 nivåer:

- Utvikling av kompetanse i sentral-leddet som faglig grunnlag for selskapets virksomhet.
- Formidling av kompetanse fra selskapet til eiendommene og ikke minst formidling av kompetanse og erfaring mellom eiendommene.

I tillegg skjer det et ikke uvesentlig og systematisk arbeid på de enkelte eiendommen med utvikling av egen kompetanse.

Kompetanseutviklingen sentralt har i 2013 som i 2012 bestått i deltakelse i ulike FoU-prosjekter og aktiv deltakelse i fora for samordning og erfaringsutveksling mellom miljøansvarlige hos de ulike sertifikatholdere i Norge, samt deltakelse i forberedende prosesser for revisjon av skogstandarden. I tillegg har vi hatt 2 personer som har deltatt i kurs i risikostyring.

FoU-prosjekter som vi har deltatt i 2013 har vært:

- Klima Tre
- Hverdagshensyn eller vern. Analyse av miljøeffektivitet fra naturreservater versus Levende Skog.
- utfordringer og mulige tiltak for revitalisering av skognæringen i Norge.
- Utvikling av skogs App, for lettere tilgang til skoginformasjon.

Formidling av kompetanse fra Norsk Skogsertifisering til eiendommene skjer gjennom en årlig fagsamling, intern- revisjonene, utsending av skriftlig materiale, bruk av hjemmeside og direkte kommunikasjon. I 2013 var den årlige fagsamlingen hos Selvik Bruk AS i Drammen. Feltdelen av denne samlingen var særlig knyttet opp mot klimarelaterte skogskader og utvalgte naturtyper. 27 personer deltok på fagsamlingen i 2013.

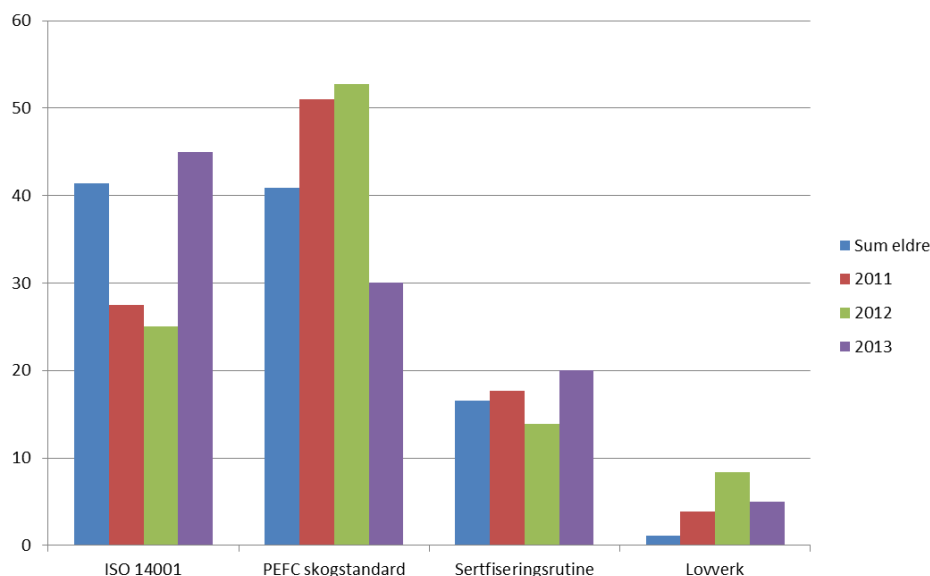
Vi har i tillegg startet en ny runde med kursaktivitet knyttet til bruk og etterlevelse av skogstandarden, med presiseringer. 4 slike kurs er arrangert i perioden 2012 - 2013, med totalt ca. 70 deltakere.

Avvik

Avvik er registrert både for Norsk Skogsertifisering som selskap, gjennom eksterne revisjoner og foretatte internrevisjoner på enkelteierdommer. I tillegg er det registrert interne avvik på de enkelte eiendommer som følge av eiendommens egen internkontroll. Nedenfor er beskrevet de avvik og observasjoner/merknader som er fremkommet gjennom eksterne og interne revisjoner på eiendomsnivå. Interne avvik registrert av den enkelte eiendom inngår ikke, og kommer følgelig i tillegg.

Med observasjoner eller merknader menes skriftlige kommentarer i revisjonsrapportene.

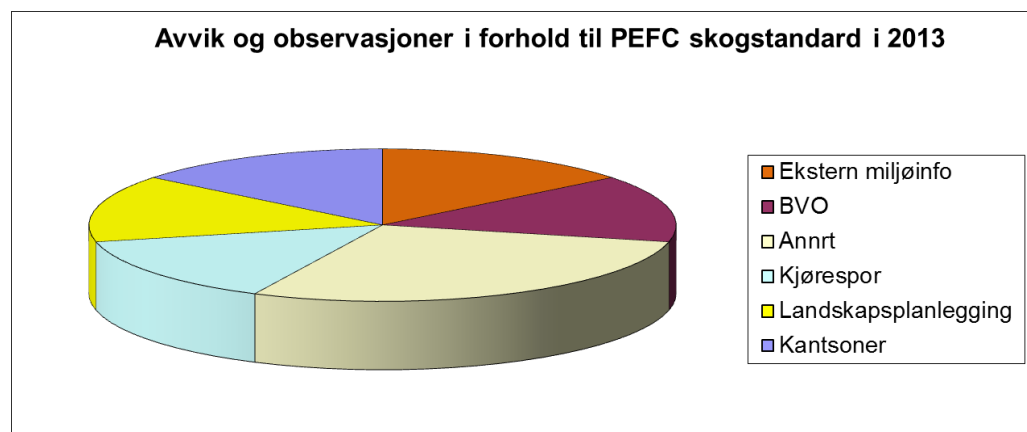
Fordeling av avvik og observasjoner, hovedgrupper fra intern-revisjoner på eiendomsnivå.

Figur 1.

Registrerte avvik og observasjoner som vises her er de som er registrert på de enkelte eiendommer av Norsk Skogsertifisering og Det norske Veritas (DnV) ved henholdsvis gjennomførte internrevisjoner og uavhengige 3. partsrevisjoner (DnV). Antallet registrerte avvik og observasjoner registrert på dette nivået i 2013 var 36. Eiendommens egne registrerte avvik kommer i tillegg, og utgjør i størrelsesorden et tilsvarende antall.

Nærmere spesifikasjon av registrerte avvik i forhold til PEFC skogstandard fremgår av figurene nedenfor.

Figur 2.

Figuren viser fordeling av akkumulerte avvik og forbedringsområder i forhold til Nors PEFC Skogstandard. Dette er fra revisjoner foretatt av Norsk Skogsertifisering (Intern-revisjoner) og Det norske Veritas (3.parts revisjon).

Andelen avvik og observasjoner knyttet til landskapsplanlegging gjelder ikke mangel på landskapsplan, men heller muligheter for forbedring av landskapsplaner som er utarbeidet, spesielt med tanke på å gjøre disse mer konkrete med hensyn til målformuleringer, og mer dynamiske.

Når vi ser på avvik og observasjoner i forhold til PEFC skogstandard på eiendomsnivå

Vurdering.

Resultatene fra denne sammenstillingen av miljøstatus i forhold til de punkter som er evaluert gir et grunnlag for en foreløpig vurdering av hvordan Norsk Skogsertifisering med tilsluttede eiendommer ligger an i forhold til egne definerte miljømål.

Mål	Vurderingsmål	Oppfølging
Arbeide for å redusere omfanget av alvorlige feil, med spesiell fokus på å forenkle tilgangen til informasjon om forhold som bør hensyntas ved hogst.	Innen utgangen av 2013 skal 70 % av eiendommene ha operativt GIS system for eiendommen koblet til de aktuelle eksterne baser, eller tilsvarende funksjonalitet	Laget og formidlet rutiner for VMS tilkobling av de eksterne informasjonskilder til kartsystem. Følges opp på revisjoner. 71 % av eiendommen e har dette på plass. 92 % av eiendommene som har digital kartløsning har VMS-tilknytning til miljøinformasjonen.
Utarbeide og gjennomføre oppdaterte kurs i etterlevelse av skogstandarden, med spesiell fokus på erfaringer om problemområder, og hvordan hjelpemidler som kartsystemer og GPS kan brukes for å holde oversikt over ressurser og hva som bør hensyntas.	Ingen skogforvaltere, faste entreprenører eller skogsarbeidere skal ved utgangen av 2013, ha skogstandard-kurs eldre enn 3 år.	4 kurs gjennomført i 2012 og 2013, pluss flere kurs gjennomført i samarbeid med NORTØMMER. Det gjenstår noen eiendommer for å få alle inn på kravet om maks 3-års alder på LS-kurs.
Følge opp nye utvalgte naturtyper og prioriterte arter, med hensyn til behov for intern informasjon og opplæring.	Informasjon skal være distribuert innen 6 mnd. Etter vedtak.	Følges opp fortløpende. Lite naturtyper så langt som krever hensyn ved hogst. Presentasjon laget for siste fagsamling.
Bidra til mer dynamiske kilder for ekstern miljøinformasjon, inklusive MIS/Nøkkelbiotoper, hvor kvalitet sjekkes og endringer oppdateres.	Konkrete initiativ tatt i løpet av 2012 og oppfølging i 2013.	Tilgang til informasjon følges opp fortløpende via PEFC. Prosjekt for utvikling av Kilden er etablert i samarbeid med «Skog og Landskap.»
Gjennomføre etterkontroll av hogster for å avklare og rette opp mulige avvik knyttet til nøkkelbiotoper på alle eiendommer knyttet til selskapets miljøsertifikat innen 31.08.2012.	Jobben gjennomført og kvalitetssikret innen fristen satt av PEFC Norge, 31. august 2012.	Fullført og rapportert. Avvikslukking og kartoppretting gjenstår.

Oslo, april 2014.

Norsk Skogsertifisering